

Kunnian Taakka – maahanmuuttajain ja -tyttöihin kohdistuva väkivalta Pohjoismaissa

Hanasaari – ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus, Espoo,
Torstaina 29. syyskuuta 2011 kello 09.00 - 16.30

Æresrelaterede familiekonflikter - udfordringer og håndteringsløsninger i Danmark

Farwha Nielsen, forfatter og tværkulturel konfliktmægler

I de sidste 10 år har der været en stigning i antallet familiekonflikter blandt etniske minoritetsborgere. Problemerne omfatter tvangsægteskaber, vold i familien, konflikter i forbindelse med skilsmisser osv. Disse konflikter findes blandt borgere der har rødder i Indien, Pakistan, Sri Lanka, Somalia, Irak, Afghanistan, Iran, Bosnien, Tyrkiet etc.

Årsagerne til konflikterne er komplekse, men ofte forbundet med en uoverensstemmelse mellem de unge og deres forældre. De unge har i mange tilfælde et ønske om at være en del det danske samfund uden at forholde sig særlig meget til kulturelle krav. Uoverensstemmelsen mellem generationerne er tillige kompliceret af en kombination af forskellige elementer, såsom køn, alder, socioøkonomiske forhold, dårligt helbred, torturoplevelser, traumer og manglende netværk. Det er samspillet mellem disse faktorer, der producerer de knudrede og komplicerede vilkår familierne er underlagt; vilkår som de møder det danske samfund med. Udfordringerne og frustrationerne mellem forskellige familie-medlemmer bliver ofte større, når kommunikationen mellem dem er styret af rigide alders- og kønshierarkier.

Analyse og håndtering af disse problemstillinger kræver særlig viden blandt de danske professionelle (som for eksempel socialrådgivere, betjente, pædagoger og lærere). De står ofte overfor dilemmaer i forbindelse med deres arbejdsgange og håndteringsmetoder. De professionelle agerer som regel ud fra den *forestilling* de har om, hvordan familiernes verden er skruet sammen. En sådan forudindtaget forståelse hænger uløseligt sammen med de fremherskende politiske og sociale diskurser, som overvejende negative over for familier med anden etnisk baggrund end dansk. I Danmark har og er den dominerende socialpolitiske diskurs i de fleste sammenhænge, at unge i forbindelse med skærpede eller farlige familiekonflikter, skal forlade deres kultur og deres netværk for at de kan blive „frie“ individer.

Mine undersøgelser og praktiske erfaringer peger i retning af, at familiekonflikter sjældent løses, når båndene brydes mellem den unge og resten af familien. At forlade ens familie og netværk, kan have mange personlige omkostninger. En af de største omkostninger er tab af social respekt og socialt samvær; den unge bliver ensom, får depressioner og bliver i værste fald selvmordstruet. I stedet for at skabe et definitivt brud, hvor den unge forlader familien for altid, har jeg argumenteret for et familiearbejde, som tager afsæt i de etniske minoritetsborgeres egne sårbarheder og kapaciteter for at den vej at forebygge konflikter og genskabe gode familieforhold.

Tværkulturel dialog og konfliktmægling

Tværkulturel konfliktmægling/dialog er en metode, jeg har specifikt har udviklet for at løse familiekonflikter blandt etniske minoriteter. Metoden går ud på at indgå dialog med den konfliktramte unges familie for at bygge bro mellem de ældre og de yngre generationer. I konfliktsituationen er det optimale mål, at få de involverede til at tale med hinanden for løse uoverensstemmelsen, og dermed skabe en bedre relation mellem parterne. Implikationen er dog, at den konfliktramte person i mange

tilfælde ikke er i stand til at tale direkte med sin familie. Dette skisma kan være forårsaget af den unges usikkerhed og angst for familiernes vrede og repressalier.

Den tværkulturelle konfliktmæglingsmetode, med dens betoning af kønsaspekterne og de bemyndigende præmisser, giver de professionelle et redskab til at agere fagligt kvalificeret - det vil sige konsekvent, anerkendende og respektfuldt - i sager der vedrører konfliktramte etniske minoritetsfamilier. Selv under særdeles vanskelige familieforhold har metoden medvirket til forandring af den kvindeundertrykkelse, der ligger til grund for volden i de nære relationer. I visse situationer har tværkulturel mægling ført til det opnåelige, og altså ikke det optimale; i de fleste tilfælde er magtesløsheden og tabet på begge sider erstattet af dialog, forhandlinger og kompromisser, der har forbedret den unges og forældrenes indbyrdes relationer.